

Ö?retmen Rotasyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Rotasyon Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27150>

Özet

Öğretmen Rotasyon (Zorunlu Yer Değiştirme) Ölçeği, Türkiye bağlamında öğretmenlerin zorunlu yer değiştirme uygulamalarına yönelik tutumlarını, algılarını ve tepkilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. Ölçek, 2016 yılında Şahin ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş olup, eğitim yönetiminde sıkça tartışılan personel rotasyon politikalarının öğretmenler üzerindeki etkilerini sistematik olarak değerlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçek, 20 maddeden ve iki alt boyuttan oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Rotasyon Ölçeği, Zorunlu Yer Değiştirme, Öğretmen Tutumları, Eğitim Yönetimi, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Dr. Şahin, Kürat Beycioğlu, Mustafa Sincar, Fatih Çırakçı.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan öğretmenlerin rotasyon veya zorunlu yer değiştirme uygulamalarına karşı öğretmenlerin sahip oldukları algıları ve tutumları belirlemektir. Bu araç, eğitim politikalarının planlanması ve bu tür idari kararların öğretmen motivasyonu ve mesleki tatmini üzerindeki potansiyel etkilerini anlamak için kritik veriler sunmayı amaçlamaktadır.

Geliştirme çalışması, ilgili literatür taraması ve uzman görüşleri temel alınarak, öğretmenlerin rotasyon hakkındaki karmaşık görüşlerini iki ana boyutta toplayacak şekilde yapılandırılmıştır. Bu sayede, uygulayıcıları ve araştırmacıları bu önemli personel yönetim mekanizmasının sonuçları daha derinlemesine incelemesine olanak tanır.

Yapı

Öğretmen Rotasyon Ölçeği, 20 maddeden oluşmakta ve iki ana boyutta toplanmaktadır. Bu boyutlar genellikle öğretmenlerin zorunlu yer değiştirme uygulamalarına yönelik algıladıkları **faydalar** (örneğin, profesyonel gelişim veya farklı bölgelerde deneyim kazanma) ve **olumsuz etkiler/direnç** (örneğin, kişisel yaşamın bozulması, maliyetler veya kurumsal bağlılığın azalması) üzerine odaklanmaktadır.

Ölçek, öğretmenlerin zorunlu yer değiştirmeye yönelik tutumlarını 5'li Likert tipi bir derecelendirme

ile ölçmektedir. Bu yapı, ölçeğin psikometrik analizlerle desteklenen güçlü bir teorik temele sahip olduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, iki faktörlü modelin uyumunu test etmek amacıyla gerçekleştirilen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. DFA sonuçları, modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergilediğini göstermektedir.

Hesaplanan uyum indeksi değerleri şunlardır: $\chi^2=383.49$, serbestlik derecesi (sd)=169, ve χ^2/sd oranı 2.27 olarak bulunmuştur. Diğer önemli uyum indeksleri ise şunlardır: **RMSEA**=.077, **SRMR**=.047, **RMR**=.073, **CFI**=.95, **NFI**=.91 ve **GFI**=.85. Bu değerler (özellikle CFI'nin .95 olması), iki faktörlü yapıya verilerle yüksek düzeyde uyumlu olduğunu kanıtlamaktadır. Ayrıca, ölçekteki maddelerin faktör yükleri .621 ile .852 arasında değişmekte olup, bu da maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizi, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin hem alt boyutlarının hem de toplam puanının yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık katsayıları .942 ile .973 arasında değişmektedir. Ölçeğin toplam puanının iç tutarlılık katsayısı ise oldukça yüksek bir değer olan **.974** olarak hesaplanmıştır. Bu yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçeğin araştırma amaçlı kullanıma uygun olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Öğretmen Rotasyon Ölçeği'nin geliştirme sürecinde, ölçeğin yapısal geçerliğini belirlemek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Analiz, ölçeğin 20 maddesinin iki ayrı boyutta toplandığını doğrulamıştır.

DFA sonuçları (özellikle χ^2/sd oranı ve CFI değeri), iki faktörlü modelin yapısal olarak sağlam olduğunu ve teorik beklentilerle uyumlu olduğunu kanıtlamıştır. Madde faktör yüklerinin yüksek olması (.621-.852 aralığında), her bir maddenin kendi boyutuna önemli ölçüde katkı sağladığını ve ölçeğin yapısal netliğini desteklediğini göstermektedir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: 20 madde, 2 boyutlu yap?

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??an Öğretmenler)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl??'na ba?l? okullarda görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçeği (1= **Hiç kat?lm?yorum** - 5= **Tamamen kat?l?yorum**). Yüksek puanlar, genellikle rotasyon uygulamalar?na yönelik daha olumlu veya daha güçlü bir tutumu/alg?y? i?aret eder (boyutun içeri?ine ba?l? olarak yorumlanmal?d?r).

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, Rotasyon, Personel Yönetimi, Zorunlu Yer De?i?tirme, E?itim Politikalar?, Psikometri, Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?dris ?ahin

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: sahinidris@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yazarlar?n kurumsal adresleri kaynak makalede belirtilmi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve telif haklar?, sorumlu yazar (?dris ?ahin) ve makalenin yay?mland??? dergi (Kuram ve Uygulamada E?itim Yönetimi) ile ileti?ime geçilerek teyit edilmelidir. Akademik ve e?itim ara?t?rmalar?nda kullan?m? genellikle at?f ?art?yla mümkündür.

Kaynaklar

Ölçe?in orijinal geli?tirme çal??mas? a?a??daki makalede yay?mlanm??t?r:

?ahin, ?. , Beycio?lu, K., Sincar, M. ve Ç?kr?kç?, F. (2016). Öğretmen Rotasyon (Zorunlu Yer

Değerlendirme) Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(2), 267-287.

Makalenin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [ogretmen-rotasyon-olcegi-toad.pdf](#)

Makalenin dergi linki: [kuey.net](#)

Öğretmen Rotasyon Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, kaynağın sağladığı içerikte açıkça listelenmemiştir. Maddelerin tam listesi ve alt boyut isimleri için yukarıda belirtilen orijinal akademik makaleye başvurulması gerekmektedir. Ölçek, 20 maddeden ve iki boyuttan oluşmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM